

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การเบิกจ่ายบำเหน็จตอบแทนให้แก่ประธานกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตในภาครัฐซึ่งพ้นจากตำแหน่ง
ด้วยเหตุมีอายุครบเจ็ดสิบห้าปี

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ได้มีหนังสือ ที่ ปป ๐๐๐๒/๑๓๖ ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ประธานกรรมการ ป.ป.ท.) ได้พ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุมีอายุครบเจ็ดสิบห้าปี ตามมาตรา ๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยรวมระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ๑ ปี ๒ เดือน ๘ วัน โดยที่มาตรา ๖ แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๕ กำหนดสิทธิของกรรมการ ป.ป.ท. ในการได้รับบำเหน็จตอบแทนไว้ว่า กรรมการ ป.ป.ท. ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่าหนึ่งปี มีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนเป็นเงินซึ่งจ่ายครั้งเดียว เมื่อพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุครบกำหนดออกตามวาระหรือลาออก และมาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว กำหนดว่า ในกรณีที่กรรมการ ป.ป.ท. พ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุถึงแก่ความตายไม่ว่าผู้นั้นจะดำรงตำแหน่งครบหนึ่งปีหรือไม่ก็ตาม ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนเป็นเงินซึ่งจ่ายครั้งเดียวตามเกณฑ์ในมาตรา ๖ โดยพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมิได้กำหนดสิทธิในการได้รับบำเหน็จตอบแทนในกรณีที่กรรมการ ป.ป.ท. พ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอายุครบเจ็ดสิบห้าปี ซึ่งสำนักงาน ป.ป.ท. ได้พิจารณาพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวแล้วเห็นว่า เหตุพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ ป.ป.ท. อันจะก่อให้เกิดสิทธิในการได้รับบำเหน็จตอบแทน ได้แก่ การพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุครบกำหนดตามวาระ ลาออก หรือถึงแก่ความตายโดยมิได้กำหนดสิทธิในการได้รับบำเหน็จตอบแทน ในกรณีที่พ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม เหตุที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติว่ากระทำการทุจริตและเหตุที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ให้ออกตามมาตรา ๙ (๔) (๕) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ อันล้วนแล้วแต่เป็นเหตุแห่งความบกพร่องและความไม่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ท. จึงเห็นว่า หากกรรมการ ป.ป.ท. ซึ่งดำรงตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปีและพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุมีอายุครบเจ็ดสิบห้าปีอันมิใช่การพ้นจากตำแหน่ง

ด้วยเหตุแห่งความบกพร่องและความไม่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ ก็ควรที่จะอนุโลมให้สามารถเบิกจ่ายบำเหน็จตอบแทนให้แก่กรรมการ ป.ป.ท. ในกรณีดังกล่าวได้

สำนักงาน ป.ป.ท. จึงขอหารือว่า กรณีประธานกรรมการ ป.ป.ท. ซึ่งดำรงตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุมีอายุครบเจ็ดสิบห้าปี อันเป็นเหตุให้พ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งมีผลใช้บังคับภายหลังจากที่มีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งฯ สำนักงาน ป.ป.ท. จะสามารถเบิกจ่ายบำเหน็จตอบแทนให้แก่ประธานกรรมการ ป.ป.ท. ซึ่งพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) พิจารณาข้อหารือของสำนักงาน ป.ป.ท. โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ท. เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า มาตรา ๒๒^๑ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้กรรมการ ป.ป.ท. ได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา โดยพระราชกฤษฎีกาเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งออกตามความในมาตราดังกล่าว บัญญัติให้กรรมการ ป.ป.ท. มีสิทธิได้รับประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นในลักษณะเป็นบำเหน็จตอบแทนไว้ในมาตรา ๖^๒ โดยกำหนดให้กรรมการ ป.ป.ท. ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ (๑) ครบกำหนดออกตามวาระ หรือ (๒) ลาออก

^๑มาตรา ๒๒ ให้กรรมการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ให้กรรมการโดยตำแหน่งได้รับเงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ให้นุกรรมการได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

^๒มาตรา ๖ กรรมการซึ่งดำรงตำแหน่งไม่น้อยกว่าหนึ่งปีมีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนเป็นเงินซึ่งจ่ายครั้งเดียวเมื่อพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ครบกำหนดออกตามวาระ

(๒) ลาออก

ในการคำนวณบำเหน็จตอบแทน ให้นำอัตราเงินเดือนในบัญชีท้ายพระราชกฤษฎีกานี้คูณด้วยระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง

การนับระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งเพื่อคำนวณบำเหน็จตอบแทนตามวรรคสอง ให้นับตั้งแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งจนถึงวันที่สิ้นสุดการปฏิบัติหน้าที่โดยให้นับจำนวนปีรวมทั้งเศษของปีด้วย การคำนวณเศษของปีที่เป็นเดือนหรือเป็นวันให้เป็นปีนั้น ให้นำเศษที่เป็นเดือนหารด้วยสิบสอง และเศษที่เป็นวันหารด้วยสามสิบได้ผลลัพธ์เท่าใดจึงหารด้วยสิบสอง ในการคำนวณให้ใช้ทศนิยมสองตำแหน่ง

สิทธิในบำเหน็จตอบแทนเป็นสิทธิเฉพาะตัว จะโอนไม่ได้

มีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนเป็นเงินซึ่งจ่ายครั้งเดียวเมื่อพ้นจากตำแหน่ง และมาตรา ๗^๓ กำหนดให้กรรมการ ป.ป.ท. ซึ่งพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุถึงแก่ความตายไม่ว่าจะดำรงตำแหน่งครบหนึ่งปีหรือไม่ก็ตาม มีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนตามเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรา ๖^๔ ซึ่งจะเห็นได้ว่าเหตุที่จะทำให้ได้รับบำเหน็จตอบแทนได้กำหนดไว้เป็นการเฉพาะเจาะจงและสอดคล้องกับเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ ป.ป.ท. ตามมาตรา ๙^๕ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ซึ่งมีผลใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น

ต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙^๖ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ โดยพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ เพิ่มเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ ป.ป.ท. ด้วยเหตุมีอายุครบเจ็ดสิบห้าปีเพื่อให้เหมาะสมกับ

มาตรา ๗ ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุถึงแก่ความตายไม่ว่าผู้นั้นจะดำรงตำแหน่งครบหนึ่งปีหรือไม่ก็ตาม ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนเป็นเงินซึ่งจ่ายครั้งเดียวตามเกณฑ์ในมาตรา ๖ โดยให้จ่ายแก่ทายาทโดยธรรมซึ่งเป็นผู้มีสิทธิรับมรดกของผู้ตายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

มาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ (ก่อนการแก้ไขเพิ่มเติม) กำหนดดังนี้

มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖

(๔) คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ากระทำการทุจริตต่อหน้าที่หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือร่ำรวยผิดปกติหรือจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๕) คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

ในกรณีมีปัญหาว่ากรรมการผู้ใดต้องพ้นจากตำแหน่งตาม (๓) หรือไม่ ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้วินิจฉัย

มาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดดังนี้

มาตรา ๙ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) มีอายุครบเจ็ดสิบห้าปี

(๓) ลาออก

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖ หรือมาตรา ๗

(๕) คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่ากระทำการทุจริตต่อหน้าที่หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติหรือร่ำรวยผิดปกติ หรือจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๖) คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

ในกรณีมีปัญหาว่ากรรมการผู้ใดต้องพ้นจากตำแหน่งตาม (๔) หรือไม่ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้วินิจฉัย

การพ้นจากตำแหน่งกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ

ลักษณะการปฏิบัติงานตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ท. แต่จนถึงปัจจุบัน ยังไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งฯ ให้สอดคล้องกัน สิทธิของกรรมการ ป.ป.ท. ที่จะได้รับบำเหน็จตอบแทนจึงมีอยู่เพียงเท่าที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๖^๗ และมาตรา ๗^๘ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ดังนั้น สำนักงาน ป.ป.ท. จึงไม่อาจเบิกจ่ายบำเหน็จตอบแทนให้แก่ประธานกรรมการ ป.ป.ท. ซึ่งพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุมีอายุครบเจ็ดสิบห้าปีได้

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) มีข้อสังเกตว่า หากพิจารณาตามเจตนารมณ์ของการจ่ายบำเหน็จตอบแทนให้แก่กรรมการ ป.ป.ท. ซึ่งพ้นจากตำแหน่งแล้ว จะเห็นว่า มุ่งหมายให้จ่ายให้แก่ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งโดยมิใช่เกิดจากความบกพร่องหรือการกระทำความผิด การที่กรรมการ ป.ป.ท. ต้องพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุที่มีอายุครบตามที่กฎหมายกำหนด (ซึ่งเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายในภายหลัง) ย่อมไม่อาจถือได้ว่าเกิดจากความบกพร่องหรือการกระทำความผิดของผู้นั้น จึงเป็นการสมควรที่จะได้ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งฯ เสียใหม่ให้สอดคล้องกัน และหากจะได้มีการกำหนดบทเฉพาะกาลให้ครอบคลุมถึงกรณีของผู้ซึ่งต้องพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุมีอายุครบเจ็ดสิบห้าปีไปก่อนแล้วด้วย ก็จะทำให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มีนาคม ๒๕๖๕

^๗โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^๘โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น